

СРАВНЕНИЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛНАТА ВЛАСТ СПОРЕД ЧЕТИРИТЕ КОНСТИТУЦИИ

УВОД

Законодателната власт се свежда до политическа. Тя има възможността да ограничава естествената свобода, но единствено със съгласието на гражданите. Целта на законодателната власт е да запази за обществото като цяло. Всеки гражданин е задължен да се подчинява на законите, защото те произтичат от властта, която е учредена с неговото съгласие.

Законодателната власт е с огромно значение. Тя е обособена като върховна, свещена и неприкосновена. Всякакви разпореждания извън законодателната власт не притежават силата на закон. Гражданите не са длъжни да се подчиняват на такива разпореждания. Голямата важност на законодателната власт е свързана и с претенциите около осъществяването ѝ.

Законодателната власт е върховна, защото стои над останалите власти и разпореждания. Другите две власти са подчинени на законодателната. Всъщност те произтичат от нея.

До момента в България са действали 4 конституции: Търновска конституция, Димитровска конституция, Живковска конституция и Конституцията от 1991 год. Всички те в определен период от време за били главен закон за страната. Една от основните функции на Конституцията е да назове законодателната власт и да посочи конкретните ѝ отговорности и задължения.

1. Търновска конституция.

Независимо от разочарованието, битуващо сред българското общество след сключването на Берлинския договор, въпросът за това как ще бъде устроена новата, било то и териториално урязана, държава. На 10 февруари през 1879 год. в старопрестолния град Търново се открива Учредително събрание, което има задачата да определи устройството на държавата. Това означава да изработи основен закон на страната, който се нарича Конституция. В нея ще се “отреди и ролята на главата на държавата – Князът” (Ангелов, Г., Търновската Конституция и Монархическият институт в Третото българско царство).

На 16 април през 1879 год. след множество спорове Търновската конституция все пак е приета. Тя представлява основният български закон. Предвижда разделение на властта на три основни - законодателна, изпълнителна и съдебна.

Като основен орган на държавната власт се явява Народното събрание. Основните правомощия на законодателната власт са отредени за Парламента и Княза. Според Търновската конституция българският княз има функцията на „върховен представител и глава на Държавата”. За голямата роля, отделена на княжеската институция, говори и фактът, че от 169 члена на Конституцията, в 66 от тях е споменато названието княз.

Търновската конституция също така определя и статута на монарха и неговите правомощия. Държавният глава е опълномощен за действия в областта и на трите власти - законодателната, изпълнителната и съдебната.

Устройството на Третата българска държава е конкретно определено в чл. 4 от Търновската конституция: „Българското княжество е монархия наследствена и конституционна, с наросно представителство”.

Князът придобива широки права относно реализацията не само на законодателната, но и на изпълнителната власт. Особата на българския княз получава широки правомощия. Според Конституцията той има право да разпуска народното събрание, както и да уволнява министри, които по негово осмтрение не се справят добре със задачите си. Това е съществен недостатък на Търновската конституция и в следващите, приети по-късно има стремеж да се избегне възможността да се манипулира правителството и парламента с решения, взимани само от една фигура.

Монархът е определен като свещено и неприкосновено лице според чл. 8 от Конституцията. Там се посочва, че държавният глава не носи никаква наказателна, нито гражданска отговорност нито по време на царуването му, нито след това.

Чл. 18 и чл. 154 гласят, че всичките официални актове, които монархът издаде, трябва да бъдат подписвани и от съответните министри. Така липсата на отговорност от страна на монарха е заменена с отговорност на министрите.

Според чл. 5 от Търновската конституция върховен глава и представител на държавата е монархът. Той разполага с правото да ръководи външната политика на страната, а също така е и върховен главнокомандващ на Армията.

Чл. 6 от Конституцията гласи, че князът носи титлата „Светлост”. След конституционните промени през 1911 год. титлата е заменена с „Ваше височество”.